

[National Doctrine for the Development of Education in Ukraine in the 21st Century]. Education, April 24 – May 1. [in Ukrainian].

7. Orshanskyi, L., Melnyk, H. & Lishchynska-Kravets, H. (2024). Exhibition as a result of creative activities of future technology teachers in decorative and applied arts and ethnic design [Exhibition as a result of creative activities of future technology teachers in decorative and applied arts and ethnic design]. *Youth & market*. Vol. 7–8 (227–228), pp. 41–46. [in Ukrainian].

8. Pro osvitu: Zakon Ukrainy vid 05.09.2017 № 2145-VIII: potochna redaktsiia vid 24.03.2024 [On education: Law of Ukraine dated 05.09.2017 No. 2145-VIII: current version dated 24.03.2024]. [in Ukrainian].

9. Tytyrenko, V.P. & Okhrimenko, L.S. (2018). Formuvannia zahalnokulturnoi kompetentnosti maibutnoho vchytelia trudovoho navchannia [Formation of General Cultural Competence of Future Teachers of Labor Training]. *Psychological-pedagogical problems of the rural school: coll. of science works*. No. 59, Uman, pp. 36–42. [in Ukrainian].

10. Kharytonova, V. & Mamus, H. (2022). Rol mystetstva u formuvanni profesiinykh kompetentnosti maibutnikh fakhivtsiv tekhnolohichnoi osvity [The role of art in the formation of professional competencies of future specialists in technological education]. *Psychological and pedagogical problems of modern school: collection of scientific works*. (Ed.). S.V. Sovhira. Uman, Vol.1 (7). pp. 6–12. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 15.01.2025

УДК 377.3.018.44

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.324299>

Оксана Голикова, кандидат філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри ділової іноземної мови та перекладу
Національного технічного університету “Харківський політехнічний інститут”

Євген Козлов, кандидат філологічних наук, доцент
кафедри ділової іноземної мови та перекладу
Національного технічного університету “Харківський політехнічний інститут”

Світлана Савчук, викладач циклової комісії шкільної,
дошкільної педагогіки, психології та методик
Комунального закладу вищої освіти “Луцький педагогічний коледж”
Волинської обласної ради, м. Луцьк

РОЛЬ ДУАЛЬНОЇ ОСВІТИ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ

У статті досліджується значення дуальної системи навчання у підготовці кваліфікованих фахівців. Автори аналізують переваги гармонійного поєднання теоретичних занять в освітніх закладах із практичною підготовкою на робочих місцях. Висвітлено роль співпраці між освітніми установами та роботодавцями у формуванні сучасних професійних компетентностей, необхідних для успішної інтеграції випускників на ринок праці. Особливу увагу приділяється підвищенню конкурентоспроможності студентів, адаптації до реальних умов праці та забезпеченню їхньої готовності до професійної діяльності.

Ключові слова: професійна освіта; дуальна освіта; інтеграційна форма навчання; компетентнісний підхід.

Літ. 10.

Oksana Golikova, Ph.D. (Philology), Associate Professor,
Head of the Business Foreign Languages and Translation Department,
National Technical University “Kharkiv Polytechnic Institute”

Yevhen Kozlov, Ph.D. (Philology), Associate Professor
of the Business Foreign Languages and Translation Department,
National Technical University “Kharkiv Polytechnic Institute”

Svitlana Savchuk, Lecturer of the Cycle Commission of School and
Preschool Pedagogy, Psychology and Methods,
Municipal Higher Educational Institution “Lutsk Pedagogical College”
Volyn Regional Council, Lutsk

THE ROLE OF DUAL EDUCATION IN THE FORMATION OF STUDENTS' PROFESSIONAL COMPETENCES

The article examines the importance of the dual education system as an important tool in training qualified specialists for the modern labor market. The authors analyze in detail the advantages of a harmonious combination of theoretical classes in educational institutions with practical training in the workplace. They note that such a learning

model contributes to a deeper assimilation of knowledge since students have the opportunity to apply theoretical knowledge in real production situations.

Particular attention is paid to the role of cooperation between educational institutions and employers, which is key to the formation of modern professional competencies. It is emphasized that thanks to close interaction with employers, educational institutions can quickly adapt their curricula to current market needs. This not only ensures that students' training meets the real requirements of employers but also increases their competitiveness in the labor market.

The article also emphasizes the importance of preparing students for real working conditions, which allows to reduce the adaptation period after graduation. The dual education system, according to the authors, ensures high readiness of graduates for professional activity, which is an important factor in their successful employment and career growth. The article analyzes the leading principles of organizing dual education: ensuring cooperation between educational institutions and enterprises; integration of theoretical and practical training; orientation to the needs of the labor market; mentoring by employers; adaptation of curricula to modern technologies; availability of feedback (from students, teachers and employers) for continuous improvement of the educational process.

The algorithm of interaction of the "university-employer" system is updated.

It is proven that the dual education system is a powerful tool for bridging the gap between theoretical training and practical skills, which is one of the main problems of traditional education.

Keywords: vocational education; dual education; integrated form of education; competency-based approach.

Постановка проблеми. У світі швидких технологічних змін і глобалізації, роботодавці все більше наголошують на необхідності практично орієнтованої підготовки майбутніх фахівців. Дуальна освіта, що поєднує теоретичне навчання у закладах вищої освіти з практичною підготовкою на базі підприємств, сприяє формуванню у студентів професійних компетентностей, які відповідають реальним потребам ринку праці.

Розвиток в Україні дуальної освіти стає особливо актуальним через необхідність:

- забезпечення відповідності між теоретичною підготовкою і практичними навичками, необхідними для успішного працевлаштування;

- зменшення розриву між освітою та вимогами ринку праці, що підвищує конкурентоспроможність випускників;

- поліпшення адаптації студентів до робочого середовища, що знижує витрати роботодавців на додаткове навчання нових працівників;

- сприяння розвитку практичних навичок і компетентностей, які не завжди можна набути в аудиторіях;

- підвищення мотивації студентів до навчання через розуміння практичної цінності набутих знань.

Таким чином, дуальна освіта виступає як ефективний інструмент підвищення якості підготовки фахівців, що робить її впровадження необхідним елементом сучасної освітньої стратегії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Українські науковці активно досліджують різні аспекти організації дуальної освіти, включаючи її теоретичні основи, практичне впровадження, управління проектами й адаптацію міжнародного досвіду до українських реалій.

Зокрема, А. Акімов та С. Осипенко аналізують перспективи та значення дуальної системи освіти в контексті розвитку України. С. Козир та В. Молоканова зосереджують увагу на питаннях управління проектами дуальної освіти, досліджуючи систем-

ний аналіз управління інтеграцією проектів та комплексну оцінку їхньої цінності. О. Діденко аналізує основні аспекти розвитку дуальної освіти в Україні, зокрема етапи її становлення та виклики у впровадженні.

Крім того, у колективній монографії "Онтологія дуальної освіти: досвід Німеччини та України" наведено аналіз процесу становлення дуальної освіти в обох країнах, описано особливості організації співпраці з роботодавцями та окреслено перспективи розвитку дуальної освіти в Україні.

Мета статті – аналіз та визначення впливу дуальної системи освіти на підготовку студентів до професійної діяльності; висвітлення переваг співпраці між освітніми установами і роботодавцями щодо підвищення готовності студентів до інтеграції на ринок праці.

Виклад основного матеріалу. Практика сьогодні свідчить, що традиційна система освіти часто не встигає за стрімкими змінами на ринку праці. Застарілі підходи до навчання не завжди відповідають актуальним потребам роботодавців, що призводить до дисбалансу між попитом і пропозицією фахівців. Упровадження дуальної освіти дає змогу інтегрувати практичний досвід у навчальний процес, забезпечуючи випускників актуальними навичками та знаннями.

Так, А. Воронкова, М. Цой та Т. Галицька-Дідух зазначають, що дуальна освіта, яка вже тривалий час успішно функціонує в багатьох європейських країнах, зокрема в Німеччині, Австрії та Швейцарії, може стати дієвим засобом для розв'язання цієї проблеми, адже така освіта забезпечує тісну співпрацю між закладами вищої освіти та підприємствами, дозволяючи студентам не лише здобувати теоретичні знання у своїй галузі, але й відразу застосовувати їх на практиці, розвиваючи професійні навички в реальних умовах виробництва [4, 3]

Натомість В. Вем'ян і В. Тер-Ованес'ян підкреслюють, що дуальна форма професійної освіти сьогодні розглядається як освітній феномен, успішно

адаптований до умов ринкової економіки. Вона забезпечує цільову підготовку студентів на ранніх етапах навчання, формуючи не лише професійні компетенції, а й особистісні якості, такі як уміння працювати в команді, приймати оптимальні технологічні рішення і відповідати за виконання завдань. У процесі роботи студенти переосмислюють обрану спеціальність і приймають свідоме рішення щодо вибору професії [1, 30]. Саме ефективним способом підготовки випускників до вимог ринку праці розглядають дуальну форму здобуття вищої освіти Л. Марценюк, О. Груздев, О. Ярошенко [9; 10].

Інтеграційною формою навчання, яка об'єднує академічну підготовку у закладах вищої освіти із практичним навчанням на підприємствах і базується на тісній співпраці між освітніми установами та роботодавцями, що дає змогу студентам одночасно здобувати теоретичні знання і застосовувати їх на практиці в умовах реального виробництва називають дуальною освіту А. Воронкова, М. Цой та Т. Галицька-Дідух [4, 4]. О. Джеджула додає, що дуальна освіта створює специфічне соціальне середовище, яке сприяє соціалізації фахівців через особисту участь у професійній діяльності, відповідно до культури суспільства [5, 18].

Таке розуміння науковцями сутності і специфіки організації дуальної освіти повністю узгоджується з положеннями компетентнісного підходу. Аргументуємо свою думку. По-перше, компетентнісний підхід передбачає формування у студентів не лише теоретичних знань, але й практичних навичок, необхідних для успішної професійної діяльності.

По-друге, компетентнісний підхід акцентує увагу на розвитку необхідних для сучасного фахівця навичках і особистісних якостях, про які зауважують В. Вем'ян і В. Тер-Ованес'ян [1].

По-третє, у рамках компетентнісного підходу важливим аспектом є забезпечення тісної співпраці між університетами та роботодавцями, оскільки залучення роботодавців дає змогу створювати навчальні програми, орієнтовані на актуальні потреби ринку, забезпечує студентам умови для практичного навчання і сприяє їхній соціалізації через безпосередню участь у професійній діяльності. Саме на таких характеристиках дуальної освіти наголошують О. Ярошенко та О. Джеджула [10; 5].

А тому можемо стверджувати, що дуальна освіта не лише відповідає принципам компетентнісного підходу, але й ідеально доповнює його, створюючи умови для всебічного розвитку студентів і підвищення їхньої готовності до сучасних викликів на ринку праці. Ми погоджуємося з О. Кушнірецькою та Н. Синюрою-Ростун, які зазначають, що дуальна система навчання усуває розрив між теорією та практикою, підвищує ефективність підготовки фахівців, враховує потреби роботодавців у форму-

ванні професійних компетенцій, стимулює їх інвестувати в освіту, сприяє професійному розвитку студентів, формує нову психологію молодих фахівців, підвищує мотивацію до навчання та сприяє створенню нових стандартів професій і робочих місць [8].

Ефективність впровадження у професійній освіті діяльнісно-компетентнісного підходу, за якого традиційна тріада “знання – уміння – навички” доповнюється новою дидактичною складовою – “досвідом діяльності”, що дає змогу перетворити студента на активного учасника освітнього процесу, сприяє формуванню навичок діалогічного спілкування, толерантного ставлення до думок і поглядів інших, вміння працювати в команді, актуалізують В. Вишківська, О. Патлайчук, О. Голікова [3]. Вважаємо, що філософія діяльнісно-компетентнісного підходу також повністю відповідає специфіці дуальної освіти.

Аналіз праць А. Воронкової, М. Цой і Т. Галицької-Дідух засвідчив, що ключові характеристики дуальної освіти (системність, гнучкість, практична спрямованість та орієнтація на інновації) сприяють підвищенню конкурентоспроможності випускників, а також розвитку у студентів таких важливих професійних якостей, як самостійність, відповідальність, здатність до прийняття рішень та ефективної роботи в команді [4, 4].

На специфіці ролі студента в умовах дуальної освіти наголошує М. Кожокар зі співавторами, зазначаючи, що у процесі навчання студенти повинні вивчати і враховувати соціально-психологічний клімат у колективі, співпрацювати з активом групи, застосовувати нові освітні технології на практиці, передбачати рівень досягнення цілей інновацій. В умовах спільної діяльності колективу, залежно від виробничих завдань, вони мають використовувати відповідні методики для застосування адекватних методів комунікації, розв'язувати практичні завдання, використовувати теоретичний матеріал та набуті знання під час виконання завдань у майбутній професійній сфері [7, 142].

При цьому, як свідчить досвід провідних країн, для кожного студента з урахуванням його інтересів, освітніх потреб розробляється індивідуальна освітня програма, яка дає йому змогу обрати власну траєкторію досягнення мети – здобуття відповідного рівня в обраній спеціальності [2]. Процес формування освітньої траєкторії включає визначення послідовності освоєння курсів, вибір дисциплін з варіативної частини, встановлення кількості предметів на кожен семестр та складання розкладу [1, 31].

З боку викладачів же основними чинниками при виборі форм організації освітньої діяльності студентської молоді є зміст дисципліни, тема та мета заняття, вибір основних методів і засобів навчання, структура заняття, форми організації заняття, якість

знань студентів і рівень педагогічної майстерності викладача [7, 142].

Провідними принципами організації дуальної освіти, на нашу думку, можна вважати:

- забезпечення співпраці між освітніми установами та підприємствами, що передбачає активну взаємодію між закладами освіти та роботодавцями і дозволяє створити ефективне середовище для підготовки кваліфікованих кадрів, які відповідають сучасним потребам бізнесу та економіки;

- інтеграцію теоретичного і практичного навчання (поєднання теоретичних знань із практичними навичками забезпечує студентам краще розуміння матеріалу і створює їм умови для застосування знань безпосередньо на робочих місцях, що підвищує їхню готовність до реальних професійних викликів);

- орієнтацію на потреби ринку праці (дуальна освіта спрямована на підготовку фахівців, які затребувані роботодавцями. Тому навчальні програми розробляються з урахуванням актуальних тенденцій на ринку праці, що робить випускників конкурентоспроможними);

- наставництво з боку роботодавців (роботодавці активно залучаються до освітнього процесу, надаючи студентам індивідуальну підтримку та настанови, допомагають адаптуватися до професійного середовища);

- адаптацію навчальних планів до сучасних технологій (освітні програми мають бути гнучкими й оновлюватися відповідно до новітніх технологічних досягнень, що дає змогу студентам отримувати актуальні знання та навички, необхідні для роботи в умовах швидкозмінного технологічного середовища);

- наявність зворотного зв'язку (від студентів, викладачів та роботодавців) для постійного удосконалення освітнього процесу. Як зазначають А. Воронкова та інші, у контексті співпраці між закладами освіти та підприємствами ефективний зворотний зв'язок відіграє ключову роль. Він уможливорює адаптацію навчальних програм до актуальних потреб ринку праці шляхом регулярної оцінки практичної підготовки студентів на робочих місцях, обговорення результатів навчання та внесення необхідних коректив до програм для забезпечення їх відповідності вимогам роботодавців [4, 8].

Зі свого боку О. Джеджула описує алгоритм взаємодії системи “університет – роботодавець” у процесі професійної підготовки студентів, що включає проведення переддипломної практики у потенційних місцях працевлаштування, залучення роботодавців до освітнього процесу, розробки навчальних планів і програм, участь у державних екзаменаційних комісіях, оцінку знань і практичних навичок студентів, а також аналіз зворотного

зв'язку від молодих фахівців та підприємств, на які вони були направлені [5, 18].

Уважаємо, що алгоритм взаємодії системи “університет – роботодавець”, описаний О. Джеджулою, є досить комплексним і спрямованим на забезпечення якісної професійної підготовки студентів. Його ефективність і дієвість можна оцінити за кількома критеріями:

- **забезпечення практичного досвіду.** Проведення переддипломної практики у потенційних місцях працевлаштування допомагає студентам отримати безпосередній досвід роботи в професійному середовищі, що сприяє кращому розумінню робочих процесів і підвищує готовність випускників до виконання своїх обов'язків після завершення навчання;

- **залучення роботодавців до освітнього процесу.** Роботодавці, беручи участь у розробці навчальних планів і програм, можуть забезпечити відповідність навчання актуальним потребам ринку праці, а це зменшує розрив між теоретичною підготовкою та практичними вимогами роботодавців;

- **залучення роботодавців до екзаменаційних комісій** уможливорює оцінювання знань та навичок студентів із практичної точки зору, що забезпечує більш об'єктивну оцінку їхньої готовності до роботи;

- **регулярна оцінка знань і навичок студентів** сприяє виявленню сильних і слабких сторін підготовки, що дає можливість вчасно вносити необхідні корективи до навчальних програм;

- **аналіз зворотного зв'язку** є важливим для постійного вдосконалення освітнього процесу, слугує адаптації освітніх програм відповідно до реальних потреб роботодавців і забезпеченню актуальності підготовки фахівців.

Для успішного впровадження дуальної освіти необхідно чітко окреслити права та обов'язки освітніх закладів, роботодавців і студентів. Відтак, студент повинен сумлінно виконувати навчальний план, дотримуватися правил закладу освіти та корпоративної політики підприємства, підтримувати зв'язок з координаторами програми, він також має право на безпечні умови праці та захист своїх прав. Освітній заклад забезпечує теоретичну підготовку, відповідність освітніх програм стандартам, налагоджує співпрацю з роботодавцями, підбирає підприємства для дуальної освіти, розробляє навчальний план з урахуванням професійних стандартів, узгоджує теоретичну та практичну підготовку, супроводжує навчання студента на підприємстві та оцінює його результати. Роботодавець ініціює співпрацю із закладом освіти, відповідає за безпеку праці, бере участь у розробці освітніх програм, відбирає студентів, оцінює їхню практичну підготовку, надає робоче місце та наставника, створює належні умови для навчання і роботи [6, 20–21].

Як підсумовують М. Олефіренко та О. Король, теоретична підготовка фахівців здійснюється в освітніх закладах, тоді як практична частина проходить безпосередньо на робочих місцях (на підприємствах). Підприємства роблять замовлення освітнім закладам на підготовку певної кількості фахівців конкретної спеціальності, а роботодавці беруть активну участь у формуванні освітніх програм і можуть підтримувати підготовку фахівців різними способами: повне фінансування навчання, закупівля обладнання, покриття витрат на виробниче навчання, виплата студентам грошових винагород за їхню працю тощо [6, 20–21].

Висновки. Дуальна освіта відіграє ключову роль у формуванні професійних компетентностей студентів, оскільки забезпечує гармонійне поєднання теоретичних знань з практичними навичками. Завдяки активній співпраці освітніх закладів і роботодавців, студенти мають можливість працювати у реальних робочих умовах, адаптуватися до специфіки професійного середовища, розвивати навички виконання практичних завдань, що виникають у процесі роботи.

Крім того, дуальна освіта сприяє розвитку таких важливих компетентностей, як командна робота, комунікаційні навички, відповідальність і самостійність. Підприємства, які беруть участь у дуальних програмах, можуть впливати на зміст навчальних курсів, адаптуючи їх до актуальних потреб галузі, що робить підготовку студентів більш цілеспрямованою і відповідною до сучасних вимог ринку праці, а також сприяє їм у швидкому пошуку роботи після завершення навчання, оскільки вони вже мають практичний досвід в обраній сфері. З іншого боку, роботодавці отримують можливість виховувати кадри під свої конкретні потреби, що підвищує ефективність роботи і знижує витрати на додаткове навчання нових працівників.

Отже, дуальна освіта не лише сприяє формуванню висококваліфікованих спеціалістів, але й значно поліпшує інтеграцію молодих фахівців в економічне життя країни, роблячи їх більш затребуваними і конкурентоспроможними на ринку праці.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вем'ян В.Г., Тер-Ованес'ян В.Г. Дуальна форма професійної освіти як умова ефективного рішення завдань модернізації освіти. *Психологія: реальність і перспективи* : збірник наукових праць РДГУ. 2015. Вип. 5. С. 29–34.
2. Вишківська В., Шикиринська О. Індивідуалізація та диференціація як необхідні умови вдосконалення освітнього процесу. *Грааль науки*. 2021. Вип. 8. С. 45–347.
3. Вишківська В.Б., Патлайчук О.В., Голікова О.М. Практико-орієнтований підхід як актуальний концепт професійної підготовки майбутніх фахівців. *Інноваційна педагогіка*. № 51. 2022. Том 1. С. 68–171.
4. Воронкова А.А., Цой М.П., Галицька-Дідух Т.В. Аналіз ефективності дуальної освіти в контексті української вищої освіти. *Академічні візії*. 2024. Вип. 34. С. 1–12.

5. Джеджула О.М. Дуальна освіта як засіб соціалізації майбутнього фахівця. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2018. Вип. 52. С. 15–18.

6. Дуальна форма здобуття освіти: успіхи та проблеми третього року запровадження пілотного проєкту у закладах вищої та фахової передвищої освіти України : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції, 23 листопада 2022 р., Науково-методичний центр ВФПО. Київ, 2022. 128 с.

7. Кожокар М.В., Галан Я.П., Палагнюк Т.В., Васкан І.Г. Зміст і форми дуальної освіти у професійній підготовці студентської молоді в закладах вищої освіти України. *Інноваційна педагогіка*. Вип. 22. 2020. Т. 4. С. 140–143.

8. Кушнірецька О.В., Синюра-Ростун Н.Р. Особливості дуальної форми професійної підготовки кадрів у процесах освітньо-виробничої інтеграції. Сучасний стан та пріоритети модернізації фінансово-економічної системи України : матеріали VIII Всеукр. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів та молодих вчених (м. Львів, 23 листоп. 2017 р.) / Львів.торг.-екон. ун-т та ін. Київ, 2017. С. 27–30. http://www.lute.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/pidrozodily/Naukovi_Vydannya/Docs/2017_ZbirnikFinConf.pdf

9. Марценюк Л.В., Груздев О.В. Дуальна освіта як засіб ефективного поєднання теорії та практики. *Економіка та держава*. 2021. № 3. С. 58–65.

10. Ярошенко О. Дуальна форма здобуття вищої освіти як спосіб забезпечення вимог ринку праці до практичної підготовки випускників. *Проблеми освіти*. 2023. № 1. С. 98.

REFERENCES

1. Vemian, V.H. & Ter-Ovanesian, V.H. (2015). Dualna forma profesiinoi osvity yak umova efektyvnoho rishennia zavdan modernizatsii osvity [Dual form of vocational education as a condition for effective solution of the tasks of modernization of education]. *Psychology: Reality and Prospects. Collection of Scientific Papers of Rivne State Humanitarian University*. Vol. 5. pp. 29–34. [in Ukrainian].
2. Vyshkivska, V. & Shykyrynska, O. (2021). Indyvidualizatsiia ta dyferentsiatsiia yak neobkhdni umovy vdoskonalennia osvitnoho protsesu [Individualization and differentiation as necessary conditions for improving the educational process]. *Grail of Science*. Vol. 8. pp. 345–347. [in Ukrainian].
3. Vyshkivska, V.B., Patlaichuk, O.V. & Holikova, O.M. (2022). Praktyko-orientovanyi pidkhd yak aktualnyi kontsept profesinoi pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv [Practice-oriented approach as a relevant concept of professional training of future specialists]. *Innovative Pedagogy*. No. 51. Vol. 1. pp. 168–171. [in Ukrainian].
4. Voronkova, A.A., Tsoi, M.P. & Halyska-Didukh, T.V. (2024). Analiz efektyvnosti dualnoi osvity v konteksti ukrain-skoi vyshchoi osvity [Analysis of the effectiveness of dual education in the context of Ukrainian higher education]. *Academic visions*. Vol. 34. pp. 1–12. [in Ukrainian].
5. Dzhedzhula, O.M. (2018). Dualna osvita yak zasib sotsializatsii maibutnoho fakhivtsia [Dual education as a means of socialization of a future specialist]. *Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems*. Vol. 52. pp. 15–18. [in Ukrainian].
6. Dualna forma zdobuttia osvity: uspihy ta problemy tretoho roku zaprovadzhenia pilotnoho proiektu u zakladakh vyshchoi ta fakhovoi peredvyshchoi osvity Ukrainy [Dual

ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИКЛАДАННІ СТРЕТЧИНГУ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

form of education: successes and problems of the third year of implementation of the pilot project in higher and professional pre-higher education institutions of Ukraine]. *Zbirnyk materialiv Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii, 23 lystopada 2022 r., Naukovo-metodychnyi tsentr VFPO – Collection of Proceedings of the International Scientific and Practical Conference*, November 23, 2022. Kyiv, 2022. 128 p. [in Ukrainian].

7. Kozhokar, M.V., Halan, Ya.P., Palahniuk, T.V. & Vaskan, I.H. (2020). Zmist i formy dualnoi osvity u profesiinii pidhotovtsi studentskoi molodi v zakladakh vyshchoi osvity Ukrainy [Content and forms of dual education in the professional training of students in higher education institutions of Ukraine]. *Innovative Pedagogy*. Issue 22. Vol. 4. pp. 140–143. [in Ukrainian].

8. Kushniretska, O.V. & Syniura-Rostun, N.R. (2017). Osoblyvosti dualnoi formy profesiinnoi pidhotovky kadriv u protsesakh osvityno-vyrobnychoi intehtatsii [Features of the dual form of professional training in the processes of educational and industrial integration]. *Suchasnyi stan ta priorytety modernizatsii finansovoeconomichnoi systemy Ukrainy : ma-*

terialy VIII Vseukr. nauk.-prakt. konf. studentiv, aspirantiv ta molodykh vchenykh (m. Lviv, 23 lystop. 2017 r.) / Lviv.torh-ekon. un-t ta in. – Current state and priorities of modernization of the financial and economic system of Ukraine: Proceedings of the VIII All-Ukrainian Scientific and Practical Conference of students, postgraduates and young scientists (Lviv, November 23, 2017). Lviv University of Trade and Economics. Kyiv. pp. 27–30. [in Ukrainian].

9. Martseniuk, L.V. & Hruzdiev, O.V. (2021). Dualna osvita yak zasib efektyvnoho poiednannya teorii ta praktyky [Dual education as a means of effectively combining theory and practice]. *Economy and state*. No. 3. pp. 58–65. [in Ukrainian].

10. Iaroshenko, O. (2023). Dualna forma zdobuttia vyshchoi osvity yak sposib zabezpechennia vymoh rynku pratsi do praktychnoi pidhotovky vypusknnykiv [Dual form of higher education as a way to meet the labor market requirements for practical training of graduates]. *Problems of education*. No. 1. p. 98. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 20.01.2025

УДК 37.04:796.01:004

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.320786>

Ганна Алексеева, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри комп'ютерних технологій та інформатики Бердянського державного педагогічного університету

Ганна Кулікова, магістр факультету фізичної культури, спорту та здоров'я людини

Бердянського державного педагогічного університету

Олександр Антоненко, кандидат технічних наук, доцент кафедри комп'ютерних технологій та інформатики

Бердянського державного педагогічного університету

Олександр Овсянніков, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри комп'ютерних технологій та інформатики

Бердянського державного педагогічного університету

Лариса Горбатюк, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри комп'ютерних технологій та інформатики

Бердянського державного педагогічного університету

ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИКЛАДАННІ СТРЕТЧИНГУ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

У статті досліджено можливості використання мультимедійних технологій та цифрових фітнес-додатків у викладанні стретчингу для здобувачів вищої та професійної освіти в умовах дистанційного навчання. Використано методи аналізу наукової літератури, порівняння функціональних характеристик мультимедійних додатків, систематизації способів їх інтеграції у тренувальний процес і вивчення можливостей для розвитку фізичних навичок.

Установлено, що мультимедійні технології сприяють удосконаленню навчального процесу через інтерактивність, адаптивність і доступність. Зокрема, додатки InShot та Snapseed дозволяють створювати та редагувати якісний контент для тренувань, забезпечуючи професійну візуалізацію відео і зображень. Платформи MyFitnessPal, Apple Health та Google Fit забезпечують моніторинг фізичної активності, контролюють показники здоров'я, включаючи пульс, витрату калорій, якість сну, що дає змогу індивідуалізувати тренувальний процес. Додатки Strava та StretchIt надають можливість як для соціальної взаємодії та організації змагань, так і для персоналізованих програм розтяжки й розвитку гнучкості.

Ключові слова: мультимедійні технології; фітнес-додатки; стретчинг; дистанційне навчання; фізична активність; цифрові інструменти; адаптивні програми; інтерактивність.

Табл. 1. Рис. 4. Літ. 31.